

Päiväys
16.6.2026

Diaarinumero
936/03.04.04.04.23/2025

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös maa-aines- ja ympäristönsuojelulain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

16.6.2026

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **23.6.2026**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 16.6.2026 nro 774/2026, valitus maa-aines- ja ympäristölupa-asiassa, Pihtipudas

Luvan hakija

Metsäyhtymä Varis

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **16.6.2026 – 23.7.2026**

Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://www.tuomioistuimet.fi/tuomioistuimet/vaasan-hallinto-oikeus/yleistiedoksiannot-ja-julkiset-kuulutukset/hallinto-oikeuden-julkiset-kuulutukset/>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **23.7.2026**.

16.6.2026

Dnro 936/03.04.04.04.23/2025

Asia Valitus maa-aines- ja ympäristölupa-asiassa

Valittaja [REDACTED]

Luvanhakija Metsäyhtymä Varis (Eino Varis, Arja Varis ja Otto Varis)

Päätös, josta valitetaan

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta, 3.6.2025 (27.5.2025 § 32)

Ympäristölautakunta on myöntänyt Metsäyhtymä Varikselle maa-aineslain sekä ympäristönsuojelulain mukaisen yhteisluvan kokonaismäärältään 125 000 m³ltr kalliokiviaineksen ottamiseen sekä kallion louhintaan ja murskaukseen kiinteistölle Hyttilä 601-401-3-61 Pihtiputaalla. Lupa on myönnetty 10 vuodeksi. Maa-aineksen ottamisessa, louhinnassa ja murskauksessa on noudatettava hakemuksessa, 19.6.2024 päivytyssä otossuunnitelmassa ja sen liitteissä esitetyn lisäksi annettuja lupamääräyksiä 1–18, jotka kuuluvat seuraavasti:

1. Ennen ottamistoiminnan aloittamista tulee ottamisalue merkitä selvästi maastoon sekä ottoalue suojata riittävän korkealla ja sään kestävällä aidalla. Alueelle tulee sijoittaa riittävä määrä korkeusmerkkejä, joista ottotason arviointi on mahdollista suorittaa. Ottamisalueelle tulee pystyttää selkeä taulu, josta ilmenee luvanhaltijan/urakoitsijan yhteystiedot ja luvan voimassaoloaika. Merkinnät tulee tehdä ennen ottotoiminnan aloittamista.

Ennen toiminnan aloittamista alueella on pidettävä aloitustarkastus, jossa käydään läpi lupaan liittyvät asiat.

2. Alin sallittu ottotaso on +138,00 (N2000).

3. Muodostuvan altaan sekä laskeutusaltaan vedenpinnan korkeus tulee mitata ja altaan vedestä tulee tutkia: pH, sameus, väri, sähkönjohtavuus, happi, nitraatti (NO₃), TOC, öljyhiilivedyt C10-C40, arseeni, kromi, kupari, lyijy, nikkeli, sinkki, rauta, mangaani, kloridi, sulfaatti, kiintoaine ja CODMn sekä

ammoniumtyppi. Näytteenotto tulee uusia oton päätyttyä, sekä sen lisäksi vedenlaadunmääritys tulee uusia tarvittaessa valvontaviranomaisen sitä edellyttäessä.

Vesinäytteiden otossa tulee käyttää akkreditoitua näytteenottajaa ja analysoinnissa sertifioitua laboratoriota.

4. Louhinta- ja murskaustyön aikana tulee riittävin varoitusilmoituksin ja muutoinkin huolehtia siitä, ettei toiminnasta aiheudu vaaraa alueella liikkuville.

5. Louhinta-aikana louhoksen vedet tulee johtaa hallitusti laskeutusaltaan kautta maastoon.

6. Toiminnan ajalliset rajoitukset

Poraaminen on sallittu arkipäivisin klo 8–18

Räjäytykset ja rikotus on sallittu arkipäivisin klo 8–18

Murskaaminen on sallittu arkipäivisin klo 7–22

Kuormaaminen ja kuljetus on sallittu arkipäivisin klo 6–22

Murskaus- ja louhintatoimintaa ei saa harjoittaa pyhäpäivinä eikä joulun, uudenvuoden- tai juhannusaattona.

Louhintaa ja murskausta ei saa harjoittaa 1.6.–31.8. eikä 22.12.–31.12. välisenä aikana.

7. Meluhaittojen ehkäisy

Toiminnasta aiheutuva melu ei saa häiriölle alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (VNp 993/1992) säädetyt ulkomelun ohjearvoja vakituisen asumiseen käytettävillä alueilla päiväohjearvoa (klo 7–22) 55 LAeq ja yöohjearvoa (klo 22–7) LAeq 50 dB sekä loma-asumiseen käytettävillä alueilla päiväohjearvoa (klo 7–22) 45 dB ja yöohjearvoa (klo 22–7) 40 dB. Toiminta tulee sijoittaa alueella siten, että kaivannon reunat ja varastokasat ehkäisevät mahdollisimman tehokkaasti melun leviämistä häiriintyvien kohteiden suuntaan. Haitallista melua on torjuttava koteloinnein, kumituksin ja muilla vastaavasti ääniteknisesti parhailla meluntorjuntatoimilla. Meluesteet on tarvittaessa rakennettava melulähteen välittömään läheisyyteen.

Jos määrättyjen meluohjearvojen ylittymistä on syytä epäillä, tulee luvan saajan valvontaviranomaisen vaatiessa teettää kustannuksellaan melumittaus lähimmillä asuinkiinteistöillä toiminnan aikana. Mittausten niin osoittaessa on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin meluhaittojen vähentämiseksi ohjearvojen mukaiselle tasolle. Tarvittaessa melumittaus on tehtävä viranomaisen niin määrätessä myöhemmin uudelleen.

8. Tärinähaittojen ehkäisy

Toiminnan aiheuttama tärinä ei saa aiheuttaa ympäristön rakennusten ja rakennelmien vaurioitumista. Mikäli tarvetta ilmenee, toiminnanharjoittajan

tulee tarvittaessa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen määräyksestä selvittää vaurioiden määrä ja laatu.

9. Pölyhaittojen ehkäisy

Toiminnan aiheuttama pölyhaitta ei saa ylittää lähimmällä asumiseen käytettävällä alueella hengitettävien hiukkasten (PM10) osalta raja-arvoa 50 µg/m³, 24 h keskiarvona mitattuna. Tarvittaessa, mikäli on aiheutta epäillä raja-arvon ylittyvän, toiminnanharjoittajan on kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen määräyksestä tehtävä pölypäästöön liittyvä mittausta. Pölyhaittoja tulee tarpeen mukaan ehkäistä kastelemalla tai koteloimalla laitteistot tai muulla vastaavalla menetelmällä.

10. Poltto- ja voiteluaineiden sekä ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi alueella on kielletty muulloin kuin murskaus- ja louhintatoiminnan aikana. Alueella ei saa käyttää huonokuntoisia koneita tai ajoneuvoja. Autojen ja koneiden säilytys ja huolto alueella on kielletty, ellei ympäristön pilaantumisvaara ole poistettu asianmukaisilla tiloilla tai suojarakenteilla. Koneiden ja autojen tankkaus tulee järjestää siten, ettei siitä aiheudu öljy- tai polttoainepäästöjen vaaraa. Lisäksi on pohjavedelle tai maaperälle vahingollisten aineiden käsittelyssä noudatettava erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta. Murskaus- ja louhintajakson aikana alueelle sijoitettavat polttoainesäiliöt tulee olla lukittavia sekä ylitäytönestimellä ja laponestolaitteella varustettuja. Niiden tulee olla kaksoisvaippasäiliöitä tai ne tulee sijoittaa lujin ja tiiviisiin suoja-altaisiin, joiden tilavuus on suurempi kuin polttoainesäiliöiden tilavuus. Tällöin suoja-altaat tulee varustaa katoksilla tai sadeveden poistoja erotuslaitteilla. Altaisiin kertynyt vesi poistetaan säännöllisesti. Toiminnassa tarvittavat voiteluöljyt ja muut vaaralliset aineet tulee säilyttää omissa astioissaan tiivispohjaisessa lukittavassa varastokontissa tai vastaavassa. Murskaus- ja louhintajakson loputtua polttoainesäiliöt tulee siirtää alueelta pois.

11. Jos öljyä tai muuta pohja- tai pintaveden laatua vaarantavaa ainetta joutuu maaperään, on siitä välittömästi ilmoitettava Keski-Suomen pelastuslaitokselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä ryhdyttävä heti toimenpiteisiin vahingon leviämisen estämiseksi. Vahinko- ja onnettomuustilanteita varten on alueelle varattava riittävä määrä imeyttämismateriaalia, kuten turvetta.

12. Alueelle ei saa jättää roskaa, jätettä eikä tarpeettomia rakenteita tai esineitä. Toiminnassa syntyvät jätteet tulee kerätä omiin keräysastioihinsa ja toimittaa asianmukaiselle vastaanottajalle ensisijaisesti hyötykäyttöön. Vaaralliset jätteet kuten öljyiset jätteet tulee varastoida omissa selkeästi merkityissä astioissaan ja säilyttää suljetussa tilassa, huoltovaunussa tai kontissa ennen toimittamista hyväksytyyn vastaanottoon.

13. Urakoitsijat ja toimintapaikalla toimiva henkilöstö tulee perehdyttää tämän ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain mukaisen yhteisluvan ehtojen sekä vahinkotilanteiden varalle. Henkilöstön käytössä tulee olla toimintaohjeet vahinkotilanteiden varalle. Onnettomuus- ja häiriötilanteita varten toiminnalle

on nimettävä vastuhenkilö. Vastuuhenkilön yhteystiedot tulee toimittaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

14. Toiminnanharjoittajan tulee seurata toimialansa parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) kehittymistä ja parhaiden ympäristökäytänteiden (BEP) kehittymistä sekä varautua niiden käyttöönottoon.

15. Ennen kunkin toimintajakson aloittamista murskausasema esitetään toimintakunnossa ja ilmoitetaan työmaavastuuhenkilöiden tiedot ympäristönsuojeluviranomaiselle.

16. Toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa laitoksen toiminnasta, tuotantomääristä, toiminnassa syntyvistä jätelajeista, jätemääristä ja niiden toimituspaikoista sekä poikkeuksellisista tilanteista.

Yhteenvedo laitoksen tarkkailusta ja kirjanpidosta on toimitettava ympäristönsuojeluviranomaiselle vuosittain tammikuun loppuun mennessä.

17. Ottamisen päätyttyä ottoalue tulee maisemoida ottosuunnitelmassa esitetyn mukaisesti. Alueen jälkitasauksessa, jälkiverhoilussa ja yleisessä siistimisessä ei saa käyttää pohjavettä vaarantavia materiaaleja. Pintamaat tulee varastoida kaivualueen ulkopuolelle siten, että ne voidaan käyttää maisemoinnin yhteydessä kasvualustan muodostamiseen. Kaksi vuotta ennen lupakauden päättymistä alueella tulee tehdä tarkastus, jossa selvitetään jatkosuunnitelmat ja mahdollinen maisemointitarve. Tarkastuksessa tulee olla läsnä luvanhaltija, kunnan maa-ainesoton valvoja sekä tarvittaessa ELY-keskuksen edustaja.

Ottoalueen reunat tulee suojata pysyvästi teräsaidalla.

18. Toiminnan olennaisesta muuttamisesta ja lopettamisesta sekä toiminnan pysyvistä tai pitkäaikaisesta keskeyttämisestä on ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Ilmoitus on tehtävä kirjallisesti ja siinä on selvitettävä tarvittavat ympäristönsuojelutoimet, jotka alueella on tarpeen tehdä.

Lautakunta on myöntänyt luvan toiminnan aloittamiseksi ennen päätöksen lainvoimaisuutta.

Vakuuden määrääminen: Ennen ottamistoiminnan aloittamista tulee hakijan antaa 9 500 euron vakuus lupamääräysten noudattamiseksi. Vakuuden tulee olla voimassa siihen saakka, kunnes kaikki luvan tai sen määräysten edellyttämien toimenpiteiden toteutus on lopputarkastuksessa hyväksytty.

Samaa vakuutta voidaan käyttää niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Valittaja on vaatinut ensisijaisesti, että myönnetty lupa kumotaan. Toissijaisesti on vaadittu, että asia palautetaan ympäristölautakunnalle täydennettäväksi tai korjattavaksi tai hakemus on osoitettava oikealle viranomaiselle. Asiassa on suoritettava ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA-menettely) ja toiminnalle on haettava vesilain mukainen lupa.

Edelleen valittaja on vaatinut, ettei ottamista sallita ennen päätöksen lainvoimaisuutta. Jos toiminnan jatkaminen sallitaan ennen päätöksen lainvoimaisuutta, on luvan hakijalle määrättyä 9 500 euron tarkastusmaksua korotettava 100 000 euroon. Lisäksi on vaadittu, että Metsäyhtymä Varis ja sen osakkaat velvoitetaan korvaamaan valittajan oikeudenkäyntikuluja 2 500 eurolla laillisine korkoineen päätöksen antamispäivästä.

Perustelut

Valittaja on esittänyt aloittamislupaan liittyviä seikkoja ja todennut, että asetettu 9 500 euron vakuus on riittämätön kattamaan mahdollisia ympäristövahinkoja tai ennallistamiskustannuksia, jotka olisivat merkittäviä korkean ympäristöriskin vuoksi.

Murskaustoiminta vaikuttaa suoraan ja merkittävästi valittajan kiinteistöön. Kyseessä on vaikutuksiltaan laaja yhteislupa, jonka vaikutukset leviävät laajalle alueelle, maaperään, pohjaveteen, ilmaan sekä lisääntyneenä liikenteenä Reisjärven tiellä ja siten vaikutuksena luontomatkailuun. Nämä vaikutukset kohdistuvat kaikkiin Pihtiputaalla asuviin.

Viitasaaren ympäristölautakunta on myöntänyt Metsäyhtymä Varikselle ympäristöluvan louhinta- ja murskaustoimintaan vuonna 2015, maa-aineksien ottomääräksi keskimäärin 33 800 t/a (enintään 60 000 t/a) ja kaivuualaksi 1,3 ha. Lisäksi on annettu maa-ainelupa hiekan ottoon alueelta. Metsäyhtymä Varis on tuottanut maa-aineksia luvan sallimaa määrää enemmän vuosina 2015–2024 (45 186 m³), mikä näkyy myös NOTTO-rekisterissä. Lupa on voimassa 31.12.2025 saakka.

Valituksenalaisella päätöksellä myönnetty lupa on huomattavasti aiempaa laajempi, 3 ha ja ensimmäisen vaiheen ottomäärä on 125 000 m³. Määrä tulee olemaan suurempi toisessa vaiheessa, jolloin alueesta muodostuu laaja kallionmurskaus -teollisuusalue. Ottotaso laskee nyt tasolle +138 (N2000), kun aiemmin ottaminen ulottui +150 saakka.

Louhinta-aikana vedet on tarkoitus johtaa laskeutusaltaan kautta toisten maiden avo-ojiin ja lopulta Muurasjärveen. Laskeutusaltaan mitoituksen riittävyttä ei ole hakemuksessa selvitetty. Louhinta-alue sijaitsee 158 m merenpinnasta laskien. Muurasjärvi ja sen rannalla olevat mökit ovat noin 120 m tasolla merenpinnasta. Louhinta-alueen ja rannan välinen maasto on nuorehkoa metsää ja viljeltyä peltoa. Louhinta-alueelta lähtevät

vedet/jätevedet tulevat jäämään louhinta-alueen viereisille ja lähistöllä olevien tilojen alueelle, josta ne tulevat valumaan Muurasjärveen. Vuoden 2015 luvan mukaisen toiminnan seurauksena pohjaveden pinta on laskenut ja yhdeksän mökin/vakituisen asumuksen kaivot ovat kuivuneet, jonka vuoksi kunta on joutunut rakentamaan vesijohdon alueelle.

Louhinnan salliminen pohjavedenpintaa alemmaa lisää riskiä kemikaalien leviämisestä ja maaperän sekä kallioperän pilaantumisesta. Uuden luvan ehdot ovat lievemmat kuin vuoden 2015 luvassa, vaikka toiminnan laajuus ja vaikutukset ympäristöön ja ihmisiin ovat merkittävästi suuremmat.

Pihtiputaan viranomaiset eivät ole valvoneet toimintaa riittävästi. Kallioperän veden virtaussuuntia, kallioperän kemiallista koostumusta, pöly- ja liikennehaittoja sekä vaikutuksia pohjavesiin ei ole selvitetty.

Myönnetty lupa on maakuntakaavan vastainen. Luvassa on todettu, ettei alueella ole maakuntakaavamerkintöjä, mutta hakemuksessa ei ole selvitetty, soveltuuko alue kalliionmurskausalueeksi. Maakuntakaavamerkintä ei ole välttämätön silloin, kun toiminta on paikallista ja pienimuotoista, mutta tässä kyse on laajasta ja merkittävästä luonnonvarojen hyödyntämisestä. Luvan mukainen alue muodostaa laajan teollisuusalueen suuremmilla louhintamäärillä ja toiminnan haitalliset vaikutukset ulottuvat laajalle.

Hakemuksessa murskauksessa saatavan materiaalin käyttökohteiksi on ilmoitettu muun muassa kesämökkiläisten omistajien tarpeet lauantaisin kello 6 lähtien sekä metsätalouden puunhuolto kelirikkoaikana ja sadekausina. Murskeen käyttökohteena on alkuperäisessä hakemuksessa ilmoitettu alueen tiestön rakentaminen ja kunnossapito sekä muu rakennustoiminta. Tosiasiallinen käyttökohde on murskeen toimittaminen tuulivoimateollisuuden tarpeisiin. Pihtiputaan ympäristöön on suunnitteilla yli 1 000 tuulivoimalaa.

Toiminta on pitkäkestoista ja laajamittaista, ja sillä on merkittäviä vaikutuksia alueen maa-aineshuoltoon, kuten liikenteeseen, meluun, pölyyn ja pohjaveteen sekä luonnonvarojen kestäväan käyttöön. Maakuntakaava on alueen ainoa voimassa oleva kaava ja sen tulisi ohjata tällaisia merkittäviä maankäyttöratkaisuja. Ilman kaavamerkintää alueen käyttö jää hajanaiseksi ja altistaa ristiriidoille muiden maankäyttötarpeiden kanssa. Keski-Suomen maakuntakaavan tavoitteisiin sisältyy luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen.

YVA-menettelyä voidaan edellyttää tapauskohtaisesti, jos hanke sijoittuu herkälle alueelle lähelle asutusta ja vesistöjä. Lupahakemuksessa on vähätelty etäisyyksiä asutukseen, vaikka aikaisemmassa luvassa on ilmoitettu lähimmän asutuksen olevan noin 900 metrin etäisyydellä. Lähimpien vapaa-ajan asuntojen on ilmoitettu olevan 950 metrin etäisyydellä ottoalueen 1-vaiheen reunasta ja murskauspaikasta noin 1 050 metriä. Hankkeella on vakavia ja laajalle ulottuvia ympäristövaikutuksia, kuten pohjaveden pilaantumisvaara Muurasjärvi mukaan lukien. Louhinta on aikaisempaa laajempaa ja pitkäkestoista ja ulottuu pohjaveden pinnan alle, mikä lisää vaikutusten merkittävyyttä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) ei ole edellyttänyt YVA-menettelyä, koska vaikutusten on katsottu olevan

hallittavissa lupamääräyksin. Toiminnan laajuus ja pitkäkestoisuus huomioon ottaen YVA-arviointi olisi kuitenkin tullut tehdä.

Viitasaaren ympäristölautakunta ei ole toimivaltainen lupaviranomainen, koska toiminta tapahtuu pääasiassa vedenpinnan alapuolelta. Toiminta alentaa pohjavettä ja sitä pumpataan jonkin verran saastuneena, minkä johdosta louhos tarvitsee vähintään vesilain mukaisen luvan ja mahdollisen YVA-menettelyn. Kaivuualueelle muodostuu uusi vesistö, ainakin kolmen hehtaarin ja ehkä suuremmallekin alueelle ottaen huomioon aikaisemman luvan mukainen kaivuualue. Tässä ollaan muuntamassa maaekosysteemiä tekojärveksi.

Päätöksessä ei ole riittävästi arvioitu maa-ainesten ottamisen ja siihen liittyvän toiminnan ympäristövaikutuksia tilan [REDACTED] alueella ja sen lähiympäristössä. Valittajan tila sijaitsee noin 400 metrin etäisyydellä kallion murskausalueesta pohjoiseen. Tilan sisältämällä suoalueella kasvaa harvinaisia tai suojeltavia kasveja ja ainakin osaa niistä voitaisiin käyttää lääketeollisuuden raaka-aineena. Toiminta voi heikentää pohjavesialuetta, lisätä pölyä, melua sekä vaikuttaa luontomatkailuun sekä valittajan tilan käyttömahdollisuuksiin, vaikka tilalla ei olekaan asuin- taikka loma-asuntorakennusta. Tilalla harjoitetaan myös metsätaloutta. Kallionmurskausalueella suoritettavissa räjäytyksistä leviää ilmaan haitallisia kemikaaleja sisältävä pölypilvi, jotka leviävät valittajan tilalle ja maaperään.

Lupakäsittelyn valmisteluvaiheessa ei ole informoitu lähialueen maanomistajia eikä heille ole annettu mahdollisuutta esittää mielipidettä suunnitellusta toiminnasta. Vaikutusalue ulottuu valittajan omistamalle tilalle. Muualla asuvalla on heikot mahdollisuudet saada tietoa kaavoituksesta ja tämän tyyppisistä asioista. Valittajalle asianosaisena olisi pitänyt lähettää kirje ja tiedustella kantaa. Valittaja on saanut tiedon myönnetystä luvasta kunnan ilmoitussivulta. Valittajan tilan käyttö tarkoitukseensa tulee naapuruussuhdelain vastaisesti lähes mahdottomaksi ja häiriintyy. Tilan markkinahinta laskee ympäristöluvan lupamääräysten puutteellisuuden vuoksi.

Lupamääräyksessä 1 on annettava tarkat määräykset ottoalueen merkinnälle maastoon, merkintäaine ja korkeus. On annettava tarkat määräykset aidan korkeudelle ja korkeusmateriaalille. Aikaisemman luvan aikana ottoalue on osittain ollut merkitty punakeltaisella muovinauhalla, aitoja ei ole ollut ollenkaan.

Lupamääräyksessä 2 alin sallittu ottamistaso +138,00 (N2000). Murskeiden ottotaso on määrätty epäselvästi ottamatta huomioon niitä vahingollisia vaikutuksia, jotka kaivuun suorittaminen pohjaveden pinnan alle aiheuttaa. Louhinta voi muuttaa pohjaveden virtausreittejä ja aiheuttaa vedenpinnan laskua lähialueilla. Louhinta voi avata uusia virtausreittejä, joiden kautta pintavedet tai saasteet leviävät pohjaveteen ja veden laatu heikkenee. Tämä voi lisätä muun muassa rauta-, mangaani-, arseeni- tai radonpitoisuuksia. Saasteet voivat levitä laajallekin alueelle kaivaustoiminnan ulkopuolelle.

Pohjavesiriippuvaiset ekosysteemit kärsivät veden määrän tai laadun muutoksista ja ekosysteemit häiriintyvät. Pohjaveden pilaamiskielto on ehdoton.

Lupamääräyksissä 4–5 määrättyjä varoitusilmoituksia ei ole annettu ennenkään. Määräys on epäselvä ja vailla merkitystä. Lasketusaltaan riittävyttä ei ole säädelty. Vedet on määrätty laskettavaksi maastoon, selvityksen mukaan lähistöllä sijaitsevaan luonnonvaraiseen ojaan. Sijaintia taikka puron tilaa ei ole selvitetty.

Lupamääräyksessä 6 toiminnan ajalliset rajoitukset on merkitty epäselvästi. Mitä tarkoitetaan arkipäivällä, merkintä on tarkennettava ma–pe. Helatorstai on merkittävä pyhäpäiväksi, jolloin toimintaa ei saa harjoittaa.

Lupamääräyksessä 7 meluhaittojen ehkäisy on vaikutusta vailla. Syntyvää melua tai melusteiden noudattamista ei pystytä valvomaan.

Lupamääräyksillä ei pystytä ehkäisemään ihmisille ja ympäristölle aiheutuvia haittoja, pysyviä maaperän ja luonnon tuhoja.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Metsäyhtymä Varikselle on varattu tilaisuus antaa vastine täytäntöönpanon kieltämistä koskevan vaatimuksen osalta.

Metsäyhtymä Varis (Eino ja Arja Varis) on antanut vastineen täytäntöönpanokieltoa koskevasta vaatimuksesta ja valituksesta. Valittajan vaatimukset mukaan lukien vaatimus oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta tulee hylätä.

Valittajalle on lähetetty tiedoksi *Metsäyhtymä Variksen* vastine.

Hallinto-oikeus on antanut tiedoksi *Metsäyhtymä Variksen* vastineen ja pyytänyt Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunnalta lausunnon valituksesta. Lisäksi Keski-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Pihtiputaan kunnalle ja Pohjoisen Keski-Suomen ympäristöpalvelut/terveydensuojeluviranomaiselle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksesta sekä lähetetty tiedoksi *Metsäyhtymä Variksen* vastine.

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta on antanut lausunnon.

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristöpalvelut/terveydensuojeluviranomainen on ilmoittanut, ettei sillä ole aiemmin lupaviranomaiselle antamaansa lausuntoon lisättävää.

Keski-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on antanut vastineen.

Metsäyhtymä Varis ei ole antanut vastinetta.

Valittaja on antanut vastaselitykset ja toimittanut lisäselvitystä.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus hylkää valituksen ja täytäntöönpanon kieltämistä koskevan vaatimuksen.
2. Hallinto-oikeus hylkää valittajan oikeudenkäyntikuluvaatimuksen.

Perustelut

1. Pääasia

Sovellettavat säännökset

Ympäristönsuojelulain 17 §:ssä säädetään pohjaveden pilaamiskiellosta.

Ympäristönsuojelulain 39 §:ssä ja valtioneuvoston ympäristönsuojelusta antaman asetuksen 2 luvussa säädetään lupahakemuksesta.

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 2 momentin mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n 1–5 kohtien mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa: 1) terveyshaittaa; 2) merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa; 3) 16–18 §:ssä kiellettyä seurausta; 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella; 5) eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasisitusta.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset: 1) päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista; 2) maaperän ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemisestä; 3) jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä; 4) toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa; 5) toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista; 6) muista toimista, joilla ehkäistään tai vähennetään ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa. Saman pykälän 3 momentin mukaan lupamääräyksiä annettaessa on otettava huomioon toiminnan luonne, sen alueen ominaisuudet, jolla toiminnan vaikutus ilmenee, toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta sekä

tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä toimet. Päästöraja-arvoa sekä päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevien lupamääräysten tulee perustua parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan. Lupamääräyksissä ei kuitenkaan saa velvoittaa käyttämään vain tiettyä tekniikkaa. Lisäksi on tarpeen mukaan otettava huomioon energian ja materiaalien käytön tehokkuus sekä varautuminen onnettomuuksien ehkäisemiseen ja niiden seurausten rajoittamiseen.

Ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaan lupaviranomainen voi perustellusta syystä ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, luvan hakijan pyynnöstä lupapäätöksessä määrätä, että toiminta voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräyksen muuttamisen varalle. Vakuus on asetettava ympäristöluvassa osoitetun valvontaviranomaisen eduksi ennen toiminnan aloittamista.

Maa-aineslain 3 §:n 1 momentin mukaan tässä laissa tarkoitettuja aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu: 1) kauniin maisemakuvan turmeltumista; 2) luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista; 3) huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa; tai 4) tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa.

Maa-aineslain 6 §:n 1 momentin mukaan lupa ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Maa-aineslain 11 §:ssä säädetään lupamääräyksistä.

Eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentin mukaan kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa ei saa käyttää siten, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta rasitusta ympäristölle haitallisista aineista, noesta, liasta, pölystä, hajusta, kosteudesta, melusta, tärinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä tai muista vastaavista vaikutuksista. Saman pykälän 2 momentin mukaan arvioitaessa rasituksen kohtuuttomuutta on otettava huomioon paikalliset olosuhteet, rasituksen muu tavanomaisuus, rasituksen voimakkuus ja kesto, rasituksen syntymisen alkamisajankohta sekä muut vastaavat seikat.

Kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (800/2010) 1 §:n mukaan tässä asetuksessa säädetään kivenlouhimon, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamon ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimuksista silloin, kun toimintaan on oltava ympäristölupa.

Saman asetuksen 7 §:n mukaan toiminnasta syntyvä melu ei saa häiriöille alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja.

Asiassa saatu selvitys ja oikeudellinen arviointi

Yleistä toiminnasta

Metsäyhtymä Varis on hakenut ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain mukaista yhteislupaa 125 000 m³ktr kalliokiviaineksen ottamiselle, murskeen valmistukseen ja välivarastointiin kiinteistölle 601-401-3-61 Hyttilä Pihtiputaan kunnassa. Ottoalue sijaitsee noin 18 kilometriä Pihtiputaan keskustasta luoteeseen. Haettava ottoalue on avattu maa-ainesten ottoa varten. Alueelta on otettu aikaisemmin kiviainesta. Ottoalueen kokonaispinta-ala on 3 hehtaaria, josta kaivuu-/louhinta-alueita on noin 1,4 hehtaaria. Aiempi ottaminen on ulottunut tasoon +150 metriä, mutta uusi lupa sallii ottamisen alimmillaan tasolle +138 metriä. Ottamissyvyys on keskimäärin noin 11,0 metriä varsinaisella louhinta-alueella ja suurimmillaan noin 18 metriä. Vuotuinen ottomäärä on keskimäärin 12 500 m³ktr.

Alueella suoritetaan louhintaa ja murskausta pääasiassa 1–2 vuoden välein ja menekin mukaan toimintajaksoja voi olla myös kaksi kertaa vuodessa. Louhinta- ja murskausjakso kestää kerrallaan 1–2 viikkoa. Räjätyskertoja on yleensä 1–2 louhintakertaa kohden. Lupamääräyksen 6 mukaan louhintaa ja murskausta ei saa harjoittaa 1.6.–31.8. eikä 22.12.–31.12. välisenä aikana.

Sora- ja murskepintainen tieyhteys ottoalueelle kulkee Reisjärventieltä noin 150 metrin matkan ottoalueen reunaan. Lähin asuttu kiinteistö sijaitsee ottoalueen reunasta noin 1 050 metriä ja murskauspaikasta noin 1 200 metriä kaakkoon. Lähimmät vapaa-ajan asunnot sijaitsevat noin 950 metrin etäisyydellä ottoalueen reunasta ja noin 1 050 metrin etäisyydellä murskauspaikasta. Toiminnasta aiheutuu keskimäärin 0–6 raskaan liikenteen käyntiä vuorokaudessa, enintään 20 käyntiä. Suunnitelma-alueen lähiympäristö on metsätalousaluetta. Ottamisalue ei näy kauaksi alueen mäkisyyden ja metsäisyyden vuoksi. Alueelta ei ole näköyhteyttä asuinrakennuksiin, vapaa-ajan asuntoihin eikä yleiselle tielle.

Murskauslaitos sijoitetaan ottoalueen pohjalle mahdollisimman alhaiseen paikkaan. Tuotevarastokasat sijoitetaan mahdollisimman lähelle laitosta pöly- ja melusteiksi ja ne pidetään mahdollisimman korkeina. Kuivina aikoina kiviainesta kastellaan tarvittaessa vedellä ennen murskaamoon syöttämistä. Koteloinnilla vähennetään pölyn leviämistä. Varastokasat ja ajoneuvojen kuormat kastellaan tarvittaessa vedellä pölypäästöjen vähentämiseksi. Murskauslaitos sijoitetaan 10–25 metrin etäisyydelle ottorintauksesta. Tuotevarastokasat sijoitetaan noin 5–8 metriä korkeiksi melusteiksi noin 10–20 metrin etäisyydelle laitoksesta. Pintamaakasat sijoitetaan ottamisalueen reunamille. Melun syntyä ehkäistään käyttämällä suojausominaisuuksiltaan nykyaikaista kalustoa, jossa esimerkiksi esimurskaimen syötin ja pääseula ovat

kumitettuja. Melua aiheuttavat laitteet, kuten murskaamon kuljettimet ovat koteloituja.

Louhosalue on sora- ja murskepintainen, josta sade- ja sulamisvesiä imeytyy maaperään sekä päätyy louhokseen. Alueen hulevedet pumpataan toiminta-aikoina pois louhoksesta ja johdetaan sepelisuodattimen kautta noin 120 m²:n kokoiseen laskeutusaltaaseen. Altaan jälkeen vedet ohjautuvat metsäoisiin. Metsäoja päättyy louhikkoon, johon hulevedet imeytyvät.

Louhoksen ulkopuolelta ei toiminta-alueelle kulkeudu hulevesiä, koska suunniteltu alue sijoittuu lähiympäristön korkeimmalle kohdalle.

Louhos jää vesialtaaksi, jossa toiminnan aikana vesipinta asettuu noin tasolle +150,10. Toiminnan aikanaan loputtua vesipinta nostetaan tasolle noin +152 poistamalla tai tukkimalla tien ali menevä rumpu.

Alueen lähellä ei ole luonnonsuojelualueita.

Pohja- ja pintaveden tilaa on seurattu ja seurataan edelleenkin. Pohjaveden tilassa ei ole havaittu muutoksia louhoksen toiminta-aikana. Pohja- ja pintavesien laatua tarkkaillaan aistinvaraisesti.

Lupaviranomaisen toimivalta ja vesilain mukaisen luvan tarve

Ympäristönsuojelulain 34 §:ssä (527/2014) säädetään toimivaltaisesta lupaviranomaisesta. Pykälän 1 momentin 3 ja 4 kohtien mukaan valtion lupaviranomainen ratkaisee ympäristölupahakemuksen, jos toiminta edellyttää myös lupaa vesilain nojalla tai jos lupa on tarpeen 27 §:n 2 momentin 1 kohdan eli vesistön pilaantumisen perusteella.

Toiminta-alue ei sijaitse pohjavesialueella ja karttatarkastelun perusteella lähin vesistö sijaitsee noin kilometrin etäisyydellä louhinta-alueesta. Asiassa saadun selvityksen ja ELY-keskuksen hallinto-oikeudelle antaman vastineen mukaan lähiseudulla ei ole pohjavesialueita tai vesikaivoja. ELY-keskuksen vastineen mukaan vesialtaan muodostumisella ei ole katsottu olevan haitallisia vaikutuksia eikä hankkeella ole muutoinkaan ennalta-arvioiden vaikutuksia pohjaveden määrään tai laatuun.

Edellä esitetty huomioon ottaen hallinto-oikeus katsoo, ettei asiassa ennalta arvioiden saata aiheutua ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettua vesistön pilaantumista eikä maa-aineslain 3 §:n 1 momentin kohdan 4 tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista. Toiminta ei edellytä lupaa vesilain nojalla, jolloin asiassa toimivaltainen lupaviranomainen olisi valtion lupaviranomainen ympäristönsuojelulain 34 §:n 1 momentin 3 tai 4 kohdan nojalla. Näin ollen Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta on ollut toimivaltainen ratkaisemaan lupa-asian ympäristönsuojelulain 34 §:n 2 momentin mukaisesti.

Menettely viranomaisessa

Maa-aineslain 4 a §:n 3 momentin mukaan maa-aineslupa- ja ympäristölupahakemuksen yhteiskäsittelyssä noudatetaan muun muassa, mitä ympäristönsuojelulain 44 §:ssä säädetään.

Ympäristönsuojelulain 44 §:n mukaan lupaviranomaisen on annettava ympäristölupaa koskeva hakemus tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen, mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Tieto kuulutuksesta on julkaistava myös toiminnan vaikutusalueen kunnissa. Lisäksi kuulutuksen julkaisemisesta on tiedotettava ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai julkaiseminen ole muutoin tarpeetonta. Kuulutus on annettava erikseen tiedoksi niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Hakemus on tullut vireille 7.1.2025. Hakemuksen vireilläolosta on kuulutettu 7.1.–13.2.2025 Viitasaaren kaupungin verkkosivuilla. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Pihtiputaan kunnan verkkosivuilla. Asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, on tiedotettu erikseen kirjeellä. Ympäristölautakunnan hallinto-oikeudelle antaman lausunnon mukaan kuulutuksen julkaisemisesta ei ole tiedotettu sanomalehdessä, koska asian merkityksen voidaan katsoa olevan vähäinen lupa-asian paikallisen vaikutuksen vuoksi. Edelleen lautakunnan lausunnon mukaan valittajan ei ole katsottu olevan sellainen lainsäädännön tarkoittama asianosainen, jota olisi pitänyt erikseen lupahakemuksesta tiedottaa.

Valittajan kiinteistö sijaitsee noin 400 metrin etäisyydellä toiminta-alueesta. Vaikka valittajan kiinteistön ja toimintakiinteistön välissä sijaitsee kolme muuta kiinteistöä ja vaikka valittajan kiinteistö on metsätalouskäytössä, eikä kiinteistöllä sijaitse asuin- tai vapaa-ajan käyttöön tarkoitettuja rakennuksia, hallinto-oikeus katsoo, että ympäristölautakunnan olisi tullut kuulla valittajaa hakemuksen johdosta. Asian käsittelyssä on siten tapahtunut kuulemisvirhe. Hallinto-oikeus katsoo asiaa kokonaisuutena arvioiden, että ympäristölautakunnan päätöstä ei kuitenkaan ole edellä mainitun menettelyvirheen vuoksi syytä kumota eikä palauttaa asiaa uudelleen käsiteltäväksi lupaviranomaiselle, koska valittajalla on ollut hallinto-oikeudessa muutoksenhakuprosessin aikana mahdollisuus esittää asiassa omat näkemyksensä ja vaatimuksensa.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA-laki) 3 §:n 1 momentin mukaan mainittua lakia sovelletaan hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä arvioidtavat hankkeet ja niiden muutokset luetellaan liitteessä 1. Saman pykälän 2 momentin mukaan arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin 1 momentissa tarkoitettuun muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja

laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia. Saman pykälän 3 momentin mukaan päätettäessä arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa on sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, otettava huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne. Päätöksenteon perustana olevista tekijöistä säädetään liitteessä 2.

Hallinto-oikeus toteaa ensinnäkin selvyuden vuoksi, että suunniteltu toiminta ei ole ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain liitteen 1 hankeluettelon mukainen hanke.

YVA-lain 11 §:n 1 momentin (252/2017) mukaan ELY-keskus tekee päätöksen arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa mainitun lain 3 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin hankkeisiin. Asiassa ei ole ilmennyt, että toimivaltainen ELY-keskus olisi tehnyt päätöstä harkinnanvaraisen arviointimenettelyn soveltamisesta hankkeeseen. Keski-Suomen ELY-keskus on lausunut hakemuksesta lupaviranomaiselle ja antanut vastineen valituksesta hallinto-oikeudelle. Vastineessaan hallinto-oikeudelle ELY-keskus on katsonut, ettei valituksessa ole tuotu esiin sellaista, joka antaisi aiheutta muuttaa lupapäätöstä.

Kun otetaan huomioon selvitys hankkeen ominaisuuksista ja sijainnista sekä vaikutusten luonteesta, hallinto-oikeus katsoo, että se ei myöskään todennäköisesti aiheuta laadultaan ja laajuudeltaan sellaisia merkittäviä ympäristövaikutuksia, joiden vuoksi harkinnanvaraisen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn suorittaminen olisi ollut asiassa tarpeen.

Vaikutukset pohjavesiin ja vesistöihin

Uusi suunnitelma on laadittu siten, että ottaminen ulottuu veden alle. Ottamissuunnitelman mukaan alue ei kuulu pohjavesialueeseen eikä lähiseudullakaan ole pohjavesialueita eikä vesikaivoja. Pohjaveden pintaa ei ottoalueella käytännössä ole kallioisen pohjan vuoksi. Pohjavesiputkia ei alueella eikä sen läheisyydessä ole eikä niitä ole tarpeen asentaa.

Hulevedet pumpataan toiminta-aikoina pois louhoksesta, ja vedet ohjataan edelleen olemassa olevan rummun kautta noin 120 m²:n laskeutusaltaaseen. Rummun jälkeen pengerreretään noin 5–7 x 5–7 metrin kokoinen allas, joka täytetään murskeella. Toiminta-aikoina pumpattava vesi johdetaan sepelisuodattimeen, jonka jälkeen vesi valuu painovoimaisesti nykyiselle laskeutusaltaalle. Suodattimen avulla pyritään tasaamaan pumpattavan veden eroosiovaikutusta ja vähentämään veden mukana kulkeutuvaa kiintoainesta. Vanhan laskeutusaltaan alareunassa on putkipato, jolla padotetaan vesipinta altaassa tasolle +149,75. Altaan jälkeen vedet ohjautuvat metsäojiin. Metsäoja päättyy louhikkoon, johon hulevedet imeytyvät. Varsinaista ojaa toiminta-alueelta vesistöön ei ole. Hakemuksen mukaan pohjaveden tilassa ei ole havaittu muutoksia louhoksen toiminta-aikana.

Hallinto-oikeus katsoo, että vesien hallinnasta esitetty selvitys on ollut pääosin riittävä asian ratkaisemiseksi lupaviranomaisessa. Kun otetaan huomioon, ettei hanke sijaitse luokitetulla pohjavesialueella, vesien hallinnasta esitetty selvitys kokonaisuudessaan sekä annetut lupamääräykset 3, 5 ja 10, hallinto-oikeus katsoo, että toiminnasta ei ennalta arvioiden aiheudu ympäristönsuojelulain 17 §:ssä tarkoitetun pohjaveden pilaamiskiellon vastaisia seurauksia eikä pintaveden pilaantumista. Hankkeella ei ole sellaisia vaikutuksia pinta- tai pohjaveteen, jonka perusteella lautakunnan päätös olisi kumottava tai lupamääräyksiä muutettava valituksessa esitetyillä perusteilla.

Maakuntakaava

Ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaan alueella, jolla on voimassa maakuntakaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Asiassa saadun selvityksen mukaan hankealuetta koskevassa Keski-Suomen maakuntakaavassa alueeseen ei kohdistu merkintöjä. Sille seikalle, ettei Hyttilän kiinteistön toiminta-alueita ole osoitettu Keski-Suomen maakuntakaavassa kiviaineshuollon kannalta tärkeäksi alueeksi, ei tule antaa ratkaisevaa merkitystä, kun kyseessä on jo maa-aines- ja ympäristöluvalla toimiva hanke, eikä maa-aineslaki tai ympäristönsuojelulaki edellytä, että kiviainesten ottotoiminta sijoitettaisiin vain siihen nimenomaisesti varatuille alueille. Hallinto-oikeus katsoo, ettei päätöstä tule kumota tai muuttaa valituksessa maakuntakaavoituksesta esitetyin perustein.

Melu ja pöly

Valittajan omistama rakentamaton metsätila sijaitsee noin 400 metrin etäisyydellä toiminta-alueesta. Kun otetaan huomioon annetut lupamääräykset 6, 7 ja 9, etäisyydet lähimpiin häiriintyviin kohteisiin, sekä asiassa saatu selvitys kokonaisuudessaan, hallinto-oikeus katsoo, ettei toiminnan melusta ja pölystä aiheudu annetuilla aikarajoituksilla ja melutasoilla sekä hakemuksen ja lupamääräysten mukaisin melun ja pölyn rajoittamistoimin toimittaessa kohtuutonta rasisitusta tai muuta sellaista valituksessa tai vastaselityksissä esitettyä haittaa, jonka perusteella maa-aines- ja ympäristölupapäätös olisi kumottava tai lupamääräyksiä muutettava.

Vakuus

Valittaja on kiistänyt aloittamisluvan myöntämisen perusteet ja pitänyt valituksenalaisessa päätöksessä asetettua 9 500 euron vakuutta riittämättömänä.

Hallinto-oikeus toteaa, että kun otetaan huomioon asiassa olevan kyse maa-ainesten oton jatkamista koskevasta asiasta ja valituksenalaisen päätöksen lupamääräykset, on lautakunta voinut myöntää toiminnanharjoittajalle

aloittamisoikeuden. Hallinto-oikeus katsoo, että edellä mainittu vakuus on sen tarkoitukseen ja toiminnan laajuuteen nähden riittävä.

Muut valitusperusteet

Siltä osin kuin valittaja on vastaselityksessään tuonut esille selvitysten riittävyyden, hallinto-oikeus katsoo, että ottaen huomioon hankkeen koko, sijainti ja aikaisempi toiminta alueella, lupaviranomaisen päätös on perustunut riittäviin selvityksiin.

Valituksessa on tuotu esille lupamääräyksiin liittyviä seikkoja erityisesti lupamääräysten 1, 2 ja 4–10 osalta. Hallinto-oikeus katsoo, että annetut lupamääräykset ovat riittäviä toiminnan laatu, laajuus ja sijainti huomioon otettuina eikä niitä ole aihetta valittajan esittämän perusteella muuttaa.

Maa-aines- ja ympäristölupahakemus käsittää ottamistoiminnan sijaintipaikallaan eikä tuotetun kiviaineksen käyttökohde tule arvioitavaksi lupaharkinnassa.

Hallinto-oikeus toteaa, että kiinteistön arvon aleneminen voidaan ympäristönsuojelulain soveltamisessa ottaa huomioon siltä osin kuin se on seurausta ympäristönsuojelulaissa tarkoitettua päästöstä aiheutuvasta pilaantumisesta mainitun lain 5 §:n 1 momentin 2 f kohdassa tarkoitettuna vahinkona tai haittana omaisuudelle taikka sen käytölle. Hallinto-oikeus katsoo, että nyt käsillä olevasta toiminnasta ei ennalta arvioiden aiheudu toiminnan sijaintipaikka, valituksenalaisessa päätöksessä annetut lupamääräykset sekä toiminnan ympäristövaikutukset huomioon ottaen ympäristöluvan myöntämisen esteenä olevaa valittajan kiinteistön arvon alenemista aiheuttavaa päästöä. Ympäristönsuojelulain 125 §:n mukaan toiminnasta johtuvasta vesistön pilaantumisesta aiheutuvat vahingot on määrättävä korvattaviksi samalla kuin ympäristölupa myönnetään. Ympäristönsuojelulain 13 luvussa säädetään korvauksista. Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu ympäristönsuojelulain 125 §:ssä tarkoitettuja vesistön pilaantumisesta johtuvia vahinkoja, joiden korvauksista olisi päätettävä lupa-asian yhteydessä. Maa-aineslain 9 §:n mukaisia asioita ei käsitellä lupa-asian eikä muutoksenhakuprosessin yhteydessä.

Lisäksi hallinto-oikeus toteaa, että maa-aines- ja ympäristölupaan liittyvät valvontakysymykset kuuluvat valvontaviranomaisen toimivaltaan, eivätkä ne ole hallinto-oikeudessa maa-aines- ja ympäristölupaa koskevassa valitusasiassa käsiteltäviä seikkoja.

Johtopäätös

Kyse on alueella jo harjoitetun maa-ainesten oton jatkamisesta. Kun otetaan huomioon ympäristölautakunnan päätös ja siinä annetut lupamääräykset, toiminnan sijainti, laatu ja laajuus, valittajan vaatimukset ja niiden tueksi esitetyt seikat sekä asiassa saatu selvitys, hallinto-oikeus katsoo, että maa-aines- ja ympäristöluvan myöntämisen edellytykset ovat olemassa.

Toimittaessa lupamääräysten mukaisesti ei ole odotettavissa, että toiminnasta aiheutuisi maa-aines- tai ympäristöluvan myöntämisen esteenä olevia seurauksia. Hallinto-oikeus katsoo, ettei päätöstä ole aihetta kumota tai sen lupamääräyksiä muuttaa valittajan esittämän perustella. Lautakunnan päätöksen täytäntöönpanon kieltämiselle ei ole ilmennyt aihetta.

2. Oikeudenkäyntikulut

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95 §:n 1 momentin mukaan oikeudenkäynnin osapuoli on velvollinen korvaamaan toisen osapuolen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan.

Asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen ei ole kohtuutonta, että valittaja vastaa itse oikeudenkäyntikuluistaan.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Pihtiputaan kunnanhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **23.7.2026**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (04.26).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Hanna Nieminen-Finne ja Annukka Lagerstam sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Jaakko Heinolainen.

Esittelijä   Maritta Feodoroff

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös ja maksu	██████ oikeudenkäyntimaksu 310 euroa (<i>Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.</i>)
Jäljennös maksutta	Metsäyhtymä Varis (Eino Varis, Arja Varis ja Otto Varis) Osoite: Eino Varis Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta Pohjoisen Keski-Suomen ympäristöpalvelut/terveydensuojeluviranomainen Pihtiputaan kunnanhallitus Lupa- ja valvontavirasto / lupaviranomainen Lupa- ja valvontavirasto / valvontaviranomainen Lupa- ja valvontavirasto / yleisen edun valvontayksikkö Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi, postiosoite ja muut yhteystiedot mukaan lukien sähköinen tai muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
  - soveltuvalla tavalla valittajan henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus
  - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
  - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
  - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
  - vaatimusten perustelut
  - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos valituksen toimittaa sähköisenä asiakirjana, sen on saavuttava korkeimmalle hallinto-oikeudelle valitusajan viimeisen päivän aikana. Muulla tavoin toimitetun valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00–16.15
Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:	https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/ #